

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 10. septembra 2009*

Vo veci C-446/07,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Tribunale civile di Modena (Taliansko) z 26. septembra 2007 a doručený Súdnemu dvoru 1. októbra 2007, ktorý súvisí s konaním:

Alberto Severi, konajúci vo vlastnom mene a ako právny zástupca Cavazzuti e figli SpA, teraz Grandi Salumifici Italiani SpA,

proti

Regione Emilia-Romagna,

za účasti:

Associazione fra Produttori per la Tutela del „Salame Felino“,

* Jazyk konania: taliančina.

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory K. Lenaerts, sudcovia T. von Danwitz, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis a J. Malenovský (spravodajca),

generálna advokátka: E. Sharpston,
tajomník: N. Nančev, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 11. decembra 2008,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Severi a Grandi Salumifici Italiani SpA, v zastúpení: G. Forte a C. Marinuzzi, avvocati,
- Regione Emilia-Romagna, v zastúpení: G. Puliatti, avvocato,
- Associazione fra Produttori per la Tutela del „Salame Felino“, v zastúpení: S. Magelli a A. Ballestrazzi, avvocati,

- grécka vláda, v zastúpení: I. Chalkia, V. Kondolaimos a M. Tassopoulou, splnomocnení zástupcovia,
- talianska vláda, v zastúpení: R. Adam, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci S. Fiorentino, avvocato dello Stato,
- Komisia Európskych spoločností, v zastúpení: C. Cattabriga a B. Doherty, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 7. mája 2009,

vyhlásil tento

Rozsudok

- ¹ Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES z 20. marca 2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov, týkajúcich sa označovania, prezentácie a reklamy potravín (Ú. v. ES L 109, s. 29; Mim. vyd. 15/005, s. 75), článku 3 ods. 1 a článku 13 ods. 3 nariadenia Rady (EHS) č. 2081/92 zo 14. júla 1992 o ochrane zemepisných označení a označení pôvodu poľnohospodárskych výrobkov a potravín (Ú. v. ES L 208, s. 1; Mim. vyd. 03/013, s. 4) a článku 15 ods. 2 prvej smernice Rady 89/104/EHS z 21. decembra 1988 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známk (Ú. v. ES L 40, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 92).

- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánom Severi, ktorý koná vo svojom vlastnom mene a v mene spoločnosti Grandi Salumifici Italiani SpA (ďalej len „GSI“), predtým Cavazzuti e figli SpA, a Regione Emilia-Romagna o označenie klobás a salám, ktoré spoločnosť GSI uvádza na trh pod označením „Salame tipo Felino“.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

Smernica 2000/13

- 3 Odôvodnenie č. 4 smernice 2000/13 stanovuje:

„Cieľom tejto smernice by malo byť stanovenie pravidiel spoločenstva všeobecnej povahy uplatňujúcich sa horizontálne na všetky výrobky uvedené na trh.“

- 4 Podľa odôvodnenia č. 6 smernice 2000/13:

„Prvoradým dôvodom pre každé pravidlo týkajúce sa označovania potravín má byť potreba informovať a chrániť spotrebiteľa.“

5 Odôvodnenie č. 8 rovnakej smernice uvádza:

„Podrobné označovanie poskytujúce najmä údaje o presnom druhu a vlastnostiach výrobku, ktoré pri výbere výrobku umožnia, aby bol spotrebiteľ dokonale informovaný o skutočnostiach, je najvhodnejšie, keďže takto existujú najmenšie prekážky pre voľné obchodovanie.“

6 Článok 1 smernice 2000/13 stanovuje:

„1. Táto smernica sa týka označovania potravín, ktoré vo svojej podstate má poskytnúť informáciu konečnému spotrebiteľovi a určitých aspektov týkajúcich sa prezentácie a reklamy potravín.

...

3. Na účely tejto smernice,

- a) ‚označenie‘ znamená akékoľvek slová, údaje, obchodné známky, obchodné názvy, obrázkové materiály alebo symboly, ktoré sa týkajú potraviny a sú umiestnené na akomkoľvek obale, dokumente, oznámení, nálepke, kruhovej alebo prstencovej etikete, ktorá sprevádza, alebo sa týka takejto potraviny;

...“

7 Článok 2 ods. 1 smernice 2000/13 stanovuje toto:

„1. Použité označenie a metódy nesmú:

a) byť také, aby uviedli kupujúceho do omylu ohľadom podstaty látky, najmä:

- i) pokiaľ ide o vlastnosti potraviny a hlavne druhu, identity, vlastností, zloženia, množstva, trvanlivosti, pôvodu alebo miesta pôvodu, spôsobu výroby alebo produkcie;

...

3. Zákazy alebo obmedzenia uvedené v odsekoch 1 a 2 sa uplatňujú tiež na:

- a) prezentáciu potravín, najmä ich tvar, vzhľad alebo obal, použitý obalový materiál, spôsob akým sú upravené a prostredie, kde sú vystavené;

b) reklamu.“

8 Článok 3 ods. 1 tejto smernice obsahuje taxatívny výpočet údajov, ktoré musia byť uvedené na etikete potravín. Bod 7 tohto ustanovenia vyžaduje, aby bolo uvedené meno a obchodné meno a adresa výrobcu alebo baliarne alebo predávajúceho, ktorý je usadený v rámci Spoločenstva, pričom bod 8 stanovuje údaje o pôvode alebo mieste pôvodu v prípade, keď neuvedenie takýchto údajov by mohlo viesť spotrebiteľa do omylu ohľadom podstaty látky, pokiaľ ide o skutočný pôvod alebo skutočné miesto pôvodu potraviny.

9 Článok 5 smernice 2000/13 stanovuje:

„1. Názov, pod ktorým sa výrobok predáva, je názov stanovený v príslušných ustanoveniach spoločenstva.

a) V prípade, že neexistujú ustanovenia spoločenstva, je názvom, pod ktorým sa výrobok predáva, názov stanovený v zákonoch, právnych predpisoch a správnych predpisoch platných v členských štátoch, v ktorých sa výrobok predáva konečnému spotrebiteľovi alebo hromadným stravovacím zariadeniam.

V opačnom prípade je názov, pod ktorým sa výrobok predáva, taký názov, ktorý je obvyklý v členskom štáte, v ktorom sa predáva konečnému spotrebiteľovi alebo hromadným stravovacím zariadeniam, alebo je uvedený popis potraviny a ak je to potrebné z hľadiska použitia potraviny tak, aby boli pre kupujúceho dostatočne zrozumiteľné pre určenie skutočného charakteru potraviny a jej odlíšenie od ostatných výrobkov, s ktorými by ju bolo možné zameniť.

...

Nariadenie č. 2081/92

- ¹⁰ Napriek tomu, že sa vnútroštátny súd vo svojom rozhodnutí odvoláva na nariadenie Rady (ES) č. 510/2006 z 20. marca 2006 o ochrane zemepisných označení a označení pôvodu poľnohospodárskych výrobkov a potravín (Ú. v. EÚ L 93, s. 12), ktoré zrušilo nariadenie č. 2081/92, zo skutkových okolností sporu vo veci samej vyplýva, že toto nariadenie č. 510/06 sa na daný spor neaplikuje. Vzhľadom na dátum, keď talianska polícia sankcionovala Cavazzuti e figli SpA, je naopak potrebné uplatniť nariadenie č. 2081/92, zmenené a doplnené nariadením Komisie (ES) č. 2796/2000 z 20. decembra 2000 (Ú. v. ES L 324, s. 26; Mim. vyd. 03/031, s. 76, ďalej len „nariadenie č. 2081/92 v znení zmien a doplnení“).
- ¹¹ Nariadenie č. 2081/92 v znení zmien a doplnení zavádza pravidlá týkajúce sa ochrany označení pôvodu (CHOP) a zemepisných označení (CHZO) poľnohospodárskych výrobkov a potravín. Táto ochrana, ktorá sa priznáva vtedy, ak existuje súvis medzi vlastnosťami výrobku alebo potraviny a jeho zemepisným pôvodom, sa získava v súlade s registračným konaním na úrovni Spoločenstva.
- ¹² Štvrté odôvodnenie nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení stanovuje, že „keďže s ohľadom na širokú rozmanitosť výrobkov na trhu a na množstvo informácií o nich spotrebitelia musia dostať jasnú a stručnú informáciu o pôvode výrobku, aby sa mohli správne rozhodnúť“.

13 Znenie piateho odôvodnenia nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení je toto:

„keďže označovanie poľnohospodárskych výrobkov a potravín etiketou podlieha všeobecným pravidlám stanoveným v Spoločenstve a najmä uvedeným v smernici [2000/13]; keďže sa vzhľadom na ich špecifické vlastnosti musia prijať ďalšie špeciálne ustanovenia pre poľnohospodárske výrobky a potraviny zo špecifikovaných zemepisných oblastí.“

14 Siedme odôvodnenie nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení stanovuje: „keďže systém pravidiel spoločenstva na ochranu umožní rozšírenie zemepisných označení a označení pôvodu zavedením jednotného prístupu, takýto systém zabezpečí spravodlivú súťaž medzi výrobcami výrobkov, ktoré budú mať takéto označenia, a bude posilňovať dôveryhodnosť takýchto výrobkov v očiach spotrebiteľa.“

15 Podľa článku 1 ods. 2 nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení sa toto nariadenie bude uplatňovať bez ohľadu na ďalšie špecifické ustanovenia Spoločenstva.

16 Článok 3 ods. 1 nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení stanovuje:

„Názvy, ktoré sa stali druhovými, sa nesmú registrovať.

Na účely tohto nariadenia je ‚názov, ktorý sa stal druhovým‘ názvom poľnohospodárskeho výrobku alebo potraviny, ktorý, hoci sa vzťahuje na miesto alebo oblasť, kde

takýto výrobok alebo potravinu boli pôvodne vyrobené alebo predávané, sa stal druhovým názvom [bežným názvom — *neoficiálny preklad*] poľnohospodárskeho výrobku alebo potravinu.

Za účelom zistenia, či sa názov stal alebo nestal druhovým, treba brať ohľad na všetky faktory individuálne, obzvlášť na:

- existujúcu situáciu v členskom štáte, z ktorého názov pochádza, a v oblastiach konzumácie,
- momentálnu situáciu v iných členských štátoch,
- zodpovedajúce vnútroštátne právne predpisy alebo predpisy spoločenstva.

Ak sa v súlade s postupom ustanoveným v článku 6 a 7 žiadosť o registráciu zamieta z dôvodu, že sa názov stal druhovým, Komisia musí uverejniť toto rozhodnutie v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev*.“

- 17 Článok 5 nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení opisuje postup, ktorý musí členský štát uplatniť v prípade podania žiadosti o registráciu. Odsek 5 uvedeného článku 5 stanovuje:

„Členský štát skontroluje oprávnenosť žiadosti a ak dôjde k názoru, že žiadosť splňa požiadavky tohto nariadenia, postúpi žiadosť ďalej Komisii...

Tento členský štát môže len na prechodnom základe poskytnúť na národnej úrovni v zmysle tohto nariadenia ochranu názvu zaslaného predpísaným spôsobom, a keď je to vhodné, upraviť aj adaptačné obdobie, a to od dátumu tohto odoslania...

Takáto prechodná vnútroštátna ochrana sa skončí dňom prijatia rozhodnutia o registrácii podľa tohto nariadenia.

...“

- 18 Článok 13 ods. 3 nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení stanovuje, že „chránené označenia sa nesmú stať druhovými“.

Vnútroštátna právna úprava

- 19 V zmysle článku 2 legislatívneho dekrétu č. 109 z 27. januára 1992, ktorým sa prebrali ustanovenia článku 2 ods. 1 písm. a) bodu i) smernice Rady 79/112/EHS z 18. decembra 1978 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa označovania, prezentácie a reklamy potravín (Ú. v. ES L 33, 1979, s. 1), ktoré teraz obsahuje článok 2 ods. 1 písm. a) bod i) smernice 2000/13, ktorá zrušila a nahradila smernicu 79/112 (ďalej len „legislatívny dekrét č. 109/92“):

„1. Použité označenie a spôsoby, akými sa uskutočňuje musia spotrebiteľovi poskytnúť správnu a transparentnú informáciu. Musia byť vyhotovené tak, aby:

- a) neuviedli kupujúceho do omylu pokiaľ ide o vlastnosti potravín, najmä čo sa týka druhu, identity, kvality, zloženia, množstva, trvanlivosti, pôvodu alebo miesta pôvodu, spôsobu výroby alebo produkcie danej potraviny;

...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 20 Spoločnosť GSI so sídlom v Modene vyrába a predáva klobásy a salámy.

- 21 Dňa 12. decembra 2002 oznámila mestská polícia pánovi Severi, ako osobe, ktorá koná vo vlastnom mene, a zároveň ako právnomu zástupcovi uvedenej spoločnosti, obvinenie z porušenia článku 2 legislatívneho dekrétu č. 109/92 o označovaní, prezentácii a reklame potravín, vznesené proti tejto spoločnosti, pretože mala predávať salámu vyrobenú v Modene s označením, ktoré obsahovalo údaj „Salame tipo Felino“.
- 22 V zápisnici z konania o priestupku sa na jednej strane uvádza, že na predmetnom označení vo veci samej je výraz „tipo“ (typ) napísaný veľmi malými písmenami na to, aby mohol byť dostatočne viditeľný, a druhej strane ďalšie údaje uvedené na etikete sa týkajú len zloženia, mena, sídla výrobného podniku bez uvedenia informácie o mieste výroby alebo toho, či je zhodné so sídlom výrobného podniku. Záver zápisnice uvádza, že vzhľadom na tieto skutočnosti je označenie výrobku spôsobilé vyvolať u spotrebiteľa omyl, pokiaľ ide o pôvod a miesto výroby salámy, pretože neumožňuje jasnú a správnu identifikáciu pôvodného miesta výrobku, pod ktorým s rozumie miesto, kde bolo mäso spracované a balené. Názov „Salame tipo Felino“ odkazuje na tradičný výrobný postup a na miesto výroby — územie obce Felino, nachádzajúcej sa v regióne Emilia-Romagna v provincii Parma — čo nezodpovedá skutkovému stavu vo veci samej, pretože v uvedenej veci ide o potravinu vyrábanú v Modene, ktorá sa síce nachádza tiež v regióne Emilia-Romagna, ale v provincii Modena.
- 23 Na základe skutočností uvedených v zápisnici milánskej mestskej polície uložil Regione Emilia-Romagna 16. mája 2006 pánovi Severi správnu sankciu vo výške 3 108,33 eura za porušenie článku 2 legislatívneho dekrétu č. 109/92.
- 24 Regione Emilia-Romagna vo svojom rozhodnutí potvrdil výklad mestskej polície. Podľa Regione Emilia-Romagna označenie „Salame Felino“ označuje pôvodný a typický výrobok, ktorý je charakteristický pre územie obce Felino. Keďže vlastnosti, ktoré má Salame Felino, sa nepriznávajú údenárskym výrobkom, ktoré sa síce vyrábajú obdobnou receptúrou, ale pochádzajú z iných územných oblastí alebo sú vyrábané priemyselnou formou, na vylúčenie nebezpečenstva uvedenia spotrebiteľa do omylu nestačí pridať údaj „tipo“ (typ). Predmetné označenie vo veci samej je spôsobilé uviesť

spotrebiteľa do omylu, pokiaľ ide o miesto výroby sporného výrobku, a spotrebiteľovi tiež neumožňuje, aby uskutočňoval nákup s plnou znalosťou veci.

25 Dňa 16. mája 2006 pán Severi napadol rozhodnutie o sankcii na Tribunale civile di Modena (občianskoprávny súd v Modene). Na podporu svojho opravného prostriedku uviedol, že článok 2 smernice 2000/13, ktorý bol prebratý do článku 2 legislatívneho dekrétu č. 109/92 a ktorý mal stanoviť spôsoby označenia potravín tak, aby nevyvolali u spotrebiteľa omyl, pokiaľ ide o pôvod a miesto pôvodu výrobku, sa mal vykladať v spojení ďalšími predpismi Spoločenstva a najmä s nariadením č. 2081/92 v znení zmien a doplnení. Smernica 2000/13 neobsahuje nijakú definíciu pojmov „pôvod“ a „miesto pôvodu“, ale v nariadení č. 2081/92 v znení zmien a doplnení sa obsah týchto pojmov nachádza.

26 Regione Emilia-Romagna odmietol tieto tvrdenia a uviedol, že na to, aby sa mohol podať výklad článku 2 smernice 2000/13, ktorý má autonómnu povahu, sa nevyžaduje nijaký odkaz na nariadenie č. 2081/92 v znení zmien a doplnení. Ďalej uviedol, že tento článok sa aplikuje v prípade akéhokoľvek nesúladu medzi miestom uvedeným na etikete a miestom skutočnej výroby, bez ohľadu na to, či sa na dotknuté označenie pôvodu vzťahuje alebo nevzťahuje ochrana.

27 Tvrdenie Regione Emilia-Romagna založené na autonómii článku 2 smernice 2000/13 nebolo pre Tribunale civile di Modena presvedčivé. Tento súdny orgán dal za pravdu žalobcovi vo veci samej. Tribunale civile di Modena sa domnieval, že pojem „pôvod“ a „miesto pôvodu“ sa nemôže obmedzovať na miesto, kde sa nachádza výrobná prevádzka, ale má byť založené na očakávaní, ktoré spotrebiteľ spája s týmto miestnym názvom týkajúcim sa typu výrobku a jeho kvalitatívnych vlastností. Podľa vnútroštátneho súdu na zistenie toho, či sa označenie dotknutého výrobku vo veci samej má považovať za klamlivé, je nevyhnutne právne definovať označenie „Salame Felino“. Tento súdny orgán sa tiež domnieval, že je potrebné overiť, či toto označenie odkazuje na receptúru alebo na typ výrobku, a je tak druhovým názvom, alebo odkazuje na

kvalitu, vlastnosti, dobrú povesť založenú výlučne alebo predovšetkým na pôvodnom zemepisnom území, a predstavuje tak skutočné označenie pôvodu v zmysle nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení.

28 Z dôvodu existencie kolektívnej ochrannej známky, ktorej predmetom bol výraz „Salame Felino“, vnútroštátny súd považoval za nevyhnutné určiť, aké sú vzájomné vzťahy medzi touto ochrannou známkou a označením, ktoré viac ako desať rokov dobromyseľne používajú hospodárske subjekty usadené mimo územia obce Felino.

29 Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Tribunale civile di Modena rozhodol prerušiť prebiehajúce konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Má sa článok 3 ods. 1 a článok 13 ods. 3 nariadenia č. 2081/92 (teraz článok 3 ods. 1 a článok 13 ods. 2 nariadenia č. 510/2006) v spojení s článkom 2 legislatívneho dekrétu č. 109/92 (článok 2 smernice 2000/13) vykladať v tom zmysle, že označenie potraviny, ktoré obsahuje zemepisné údaje a ktoré bolo na vnútroštátnej úrovni ‚zamietnuté‘ alebo v každom prípade zablokované pred postúpením žiadosti o registráciu CHOP alebo CHZO Európskej komisii v zmysle citovaných nariadení, musí byť považované za druhové prinajmenšom počas celého obdobia, v ktorom trvajú účinky uvedeného ‚zamietnutia‘ alebo zablokovania?
2. Má sa článok 3 ods. 1 a článok 13 ods. 3 nariadenia č. 2081/92 (teraz článok 3 ods. 1 a článok 13 ods. 2 nariadenia č. 510/2006) v spojení s článkom 2 legislatívneho dekrétu č. 109/92 (článok 2 smernice 2000/13) vykladať v tom zmysle, že označenie potraviny uvádzajúce určitú oblasť, ktoré nie je zaregistrované ako CHOP alebo CHZO v zmysle citovaných nariadení, môže byť legálne používané na európskom trhu výrobcami, ktorí ho v dobrej viere a nepretržite používali počas dlhého obdobia pred nadobudnutím účinnosti nariadenia č. 2081/92 (teraz nariadenie č. 510/2006) a v období po nadobudnutí tejto účinnosti?

3. Má sa článok 15 ods. 2 smernice 89/104... vykladať v tom zmysle, že majiteľ kolektívnej ochrannej známky potraviny, ktorá uvádza zemepisný údaj, nie je oprávnený zakázať výrobcom tovaru s tými istými vlastnosťami označiť ho podobným označením, ako je označenie chránené kolektívnou ochrannou známkou, ak títo výrobcovia používali označenie v dobrej viere a nepretržite počas dlhého obdobia pred dátumom zápisu uvedenej ochrannej známky?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

³⁰ Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či zemepisný názov, ktorý je predmetom žiadosti o zaregistrovanie ako CHOP alebo CHZO, ktorá bola zamietnutá alebo zablokovávaná na národnej úrovni, musí byť považovaný za druhový prinajmenšom počas celého obdobia, v ktorom trvajú účinky uvedeného zamietnutia alebo zablokovania.

³¹ Na úvod je potrebné pripomenúť, že táto prvá otázka, ktorej prípustnosť namieta talianska vláda a Komisia, vychádza z argumentácie spoločnosti GSI, ktorú uviedla vo svojej žalobe podanej proti sankcii, ktorá jej bola uložená za porušenie článku 2 legislatívneho dekrétu č. 109/92.

³² Spoločnosť GSI na podporu svojej žaloby, ktorou sa snaží preukázať, že označenie salámy, ktorú predáva pod názvom „Salame tipo Felino“, nie je klamlivé v zmysle článku 2 legislatívneho dekrétu č. 109/92, rozvíja argumentáciu v dvoch častiach.

- 33 Spoločnosť GSI najprv uvádza, že sporné označenie vo veci samej nemožno považovať za klamlivé, pretože označenie „Salame tipo Felino“ sa má považovať za druhové v zmysle článku 3 nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení. Ďalej spoločnosť GSI uvádza, že označenie „Salame tipo Felino“ by sa malo považovať za druhové, pretože žiadosť o registráciu označenia „Salame Felino“ ako CHZO bola predložená dvomi združeniami miestnych výrobcov a v čase uloženia predmetnej sankcie vo veci samej o tejto žiadosti ešte nebolo rozhodnuté.
- 34 Vnútroštátny súd považoval prvú časť argumentácie spoločnosti GSI za nespornú a v dôsledku toho predložil Súdnemu dvoru len druhú časť argumentácie, ktorá bola predmetom prvej otázky.
- 35 Talianska vláda a Komisia napriek tomu namietajú predpoklad, podľa ktorého druhová povaha názvu „Salame tipo Felino“ v zmysle článku 3 nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení má vplyv na posúdenie klamlivej povahy označenia v zmysle článku 2 smernice 2000/13. Obe uvádzajú, že položená otázka vzťahujúca sa na právnu hodnotu samotného názvu je neprípustná, pretože nesúvisí so sporom vo veci samej, ktorý sa týka klamlivej povahy označenia takto pomenovaných výrobkov.
- 36 Pred začatím posúdenia položenej otázky je potrebné rozhodnúť o jej prípustnosti.

O prípustnosti otázky

- 37 Podľa ustálenej judikatúry je v rámci konania upraveného článkom 234 ES v zásade úlohou vnútroštátnych súdov, ktoré konajú o spore, aby posúdili tak nevyhnutnosť rozhodnutia o prejudiciálnej otázke na vydanie ich rozsudku, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladú Súdnemu dvoru. Súdny dvor však môže odmietnuť rozhodnúť

o prejudiciálnej otázke, ktorú mu položil vnútroštátny súd, najmä vtedy, ak je úplne zrejmé, že výklad práva Spoločenstva, ktorý je od neho požadovaný, nemá žiadnu súvislosť so skutočnosťou alebo s predmetom sporu vo veci samej a nezodpovedá objektívnej potrebe na vyriešenie uvedeného sporu (pozri najmä rozsudky z 15. júna 1999, Tarantik, C-421/97, Zb. s. I-3633, bod 33, a z 15. júna 2006, Air Liquide Industries Belgium, C-393/04 a C-41/05, Zb. s. I-5293, bod 24).

38 Je potrebné zdôrazniť, že druhová povaha označenia v zmysle článku 3 nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení *a priori* nemôže vylúčiť prípadnú klamlivú povahu označenia takto pomenovaných výrobkov v zmysle článku 2 smernice 2000/13. Ako to zdôraznila generálna advokátka v bodoch 53 a 54 svojich návrhov, existujú okolnosti, keď môže byť spotrebiteľ skutočne uvedený do omylu použitím druhového názvu na označení výrobku, pokiaľ ide o vlastné charakteristiky označenia uvedeného výrobku. Dôsledkom skutočnosti, že výrobca používaním druhového označenia, ktoré pojmovo nie je chránené, neporušuje nariadenie č. 2081/92 v znení zmien a doplnení, nie je nevyhnutne zabezpečenie záujmu spotrebiteľov chráneného smernicou 2000/13.

39 V rozpore s tým, čo tvrdí talianska vláda a Komisia, právna hodnota označenia a najmä jeho prípadná druhová povaha, je jednou zo skutočností, ktorá síce nie je sama osebe rozhodujúcou, ale možno ju náležite zohľadniť pri posúdení klamlivej povahy označenia.

40 Na určenie toho, či označenie má alebo nemá druhovú povahu, musí Komisia zohľadniť určité faktory, najmä podľa článku 3 nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení „existujúcu situáciu v členskom štáte, z ktorého názov pochádza, a v oblastiach konzumácie“. Na určenie toho, či označenie predmetných výrobkov môže podľa článku 2 ods. 1 smernice 2000/13 uviesť spotrebiteľa do omylu, bude vnútroštátny súd tiež musieť zobrať do úvahy tieto faktory.

- 41 Z uvedeného vyplýva, že v rámci posúdenia prípadnej klamlivej povahy označenia sporného výrobku vo veci samej je dôležité, aby vnútroštátny súd zistil, či predmetné označenie má alebo nemá druhovú povahu.
- 42 Z vyššie uvedeného vyplýva, že položená otázka nie je zjavne bez významu, pokiaľ ide o rozhodnutie sporu vo veci samej a v dôsledku toho je prípustná.

O veci samej

- 43 Na úvod je potrebné poznamenať, že prvá otázka v rozhodnutí vnútroštátneho súdu odkazuje na dvojakú skutkovú okolnosť. Na jednej strane názov „Salame Felino“ mal byť predmetom žiadosti o registráciu ako CHOP alebo CHZO v zmysle nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení, na strane druhej talianske orgány postúpenie tejto žiadosti Komisii následne zamietli alebo prinajmenšom zablokovali.
- 44 Z výkladu ustanovení článku 5 ods. 4 a 5 v spojení s článkom 6 ods. 2 až 5 a článkom 3 ods. 1 posledného pododseku nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení vyplýva, že len Komisia má v konečnom dôsledku právomoc rozhodovať o žiadostiach o registráciu, ktoré jej postúpili vnútroštátne orgány, pričom im buď prizná požadovanú ochranu, alebo, naopak, registráciu prípadne zamietne z dôvodu, že dotknutý názov má druhovú povahu. V dôsledku toho skutočnosť, že vnútroštátne orgány zamietli alebo zablokovali žiadosť o registráciu, ale aj dôvody tohto zamietnutia alebo zablokovania, nijako neovplyvňujú odpoveď, ktorá sa má dať na položenú otázku.
- 45 Odvolávajúc sa na ustanovenia článku 3 ods. 1 a článku 13 ods. 3 nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či po podaní žiadosti

o registráciu do vydania rozhodnutia Komisiou prípadne neexistuje, a to aspoň počas obdobia od dátumu podania tejto žiadosti do dátumu, keď ju vnútroštátne orgány prípadne postúpili Komisii, prezumpcia druhovej povahy označenia.

⁴⁶ V tejto súvislosti sa zdá, že odvolávajúci sa na článok 13 ods. 3 nariadenia č. 2081/92, sa vnútroštátny súd pýta, či výklad *a contrario* tohto ustanovenia nevedie k danej prezumpcii.

⁴⁷ Je potrebné skonštatovať, že to tak nie je. Článok 13 ods. 3 nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení stanovuje, že názvy, ktoré sú (už) chránené, sa nemôžu stať druhovými. Z tohto ustanovenia *a contrario* vyplýva, že názvy, ktoré zatiaľ chránené nie sú, lebo sú predmetom žiadosti o registráciu, sa môžu stať druhovými, pokiaľ tomu nebránia prekážky vyplývajúce z už účinnej ochrany.

⁴⁸ Z tohto *a contrario* výkladu možno dedukovať len existenciu možnosti, že predmetný názov sa stane druhovým. Na základe uvedeného výkladu sa naopak nemožno domnievať, že s názvami, ktoré ešte nie sú chránené a boli na ne podané žiadosti o registráciu, sa musí spájať prezumpcia druhovosti.

⁴⁹ Z vyššie uvedeného vyplýva, že článok 3 ods. 1 v spojení s článkom 13 ods. 3 nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení nemožno vykladať v tom zmysle, že názov, ktorý je predmetom žiadosti o registráciu, sa má až do prípadného postúpenia žiadosti o registráciu Komisii považovať za druhový.

- 50 Tento záver je v súlade so samotným obsahom pojmu druhová povaha, tak ako ho spresňuje judikatúra Súdneho dvora. Názov výrobku totiž nadobúda druhovú povahu v dôsledku objektívneho procesu, na konci ktorého sa tento názov, napriek tomu, že obsahoval odkaz na zemepisnú oblasť, kde sa výrobok pôvodne vyrábal alebo predával, stal bežným pre uvedený výrobok (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdneho dvora z 25. októbra 2005, Nemecko a Dánsko/Komisia, C-465/02 a C-466/02, Zb. s. I-9115, body 75 až 100, a z 26. februára 2008, Komisia/Nemecko, C-132/05, Zb. s. I-957, bod 53).
- 51 Za týchto podmienok skutočnosť, že sporný názov vo veci samej je predmetom žiadosti o registráciu, nemá vplyv na výsledok tohto objektívneho procesu zovšeobecnenia alebo oddelenia označenia od územia.
- 52 Je potrebné pripomenúť, že zavedenie prezumpcie druhovej povahy, vyplývajúcej z podania žiadosti o registráciu, by šlo proti cieľom, ktoré sleduje nariadenie č. 2081/92 v znení zmien a doplnení.
- 53 Systém registrácie označení ako CHOP alebo CHZO, zavedený nariadením č. 2081/92 v znení zmien a doplnení, zodpovedá požiadavke ochrany spotrebiteľa, ako to vyplýva zo štvrtého odôvodnenia nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení, a zároveň potrebe zachovať spravodlivú súťaž medzi výrobcami, ako to vyplýva zo siedmeho odôvodnenia uvedeného nariadenia. Uznanie druhovej povahy označenia už pojmovo vytvára prekážku na priznanie takejto ochrany. Pokiaľ by sa názov považoval za druhový len z tohto dôvodu podania žiadosti o registráciu, pričom sa nakoniec ukáže, že ním nie je, môže narušiť uskutočnenie dvoch vyššie uvedených cieľov. Počas celého obdobia, ktoré predchádza rozhodnutiu Komisie o žiadosti o registráciu, sa nemožno domnievať, že označenie má druhovú povahu.

54 Vzhľadom na vyššie uvedené je potrebné na prvú otázku odpovedať tak, že článok 3 ods. 1 a článok 13 ods. 3 nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení sa majú vykladať v tom zmysle, že označenie potraviny obsahujúce zemepisné údaje, ktoré je predmetom žiadosti o registráciu ako CHOP alebo CHZO v zmysle uvedeného nariadenia, nemožno až do prípadného postúpenia žiadosti o registráciu Komisii vnútroštátnymi orgánmi považovať za druhové. Až do rozhodnutia Komisie o žiadosti o registráciu označenia, prípadne jej zamietnutia z osobitného dôvodu, že uvedené označenie sa stalo druhovým, nemožno vychádzať z predpokladu, že označenie má druhovú povahu v zmysle nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení.

O druhej otázke

55 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či článok 3 ods. 1 a článok 13 ods. 3 nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení v spojení s článkom 2 smernice 2000/13 sa majú vykladať v tom zmysle, že označenie potraviny uvádzajúce miesto, ktoré nie je registrované ako CHOP a CHZO, môžu výrobcovia, ktorí ho používali добromyseľne a nepretržite, tak pred nadobudnutím účinnosti nariadenia č. 2081/92, ako aj po nadobudnutí jeho účinnosti, legálne používať.

O prípustnosti otázky

56 Talianska vláda a Associazione fra Produttori per la Tutela del „Salame Felino“ tvrdia, že táto druhá otázka je neprípustná. Talianska vláda uvádza, že táto otázka nie je relevantná vo vzťahu k predmetu sporu vo veci samej z dôvodu, že nijaký predpis Spoločenstva alebo vnútroštátny predpis týkajúci sa označovania výrobkov nezohľadňuje добromyseľnosť hospodárskych subjektov, ktorí uviedli na trh výrobok označený klamlivým spôsobom.

57 Je potrebné skonštatovať, že toto tvrdenie týkajúce sa merita položenej otázky nemá nijaký vplyv na jej prípustnosť.

O veci samej

58 Na úvod je potrebné pripomenúť, že, tak ako uvádza generálna advokátka v bode 49 svojich návrhov, napriek rozdielom medzi smernicou 2000/13 a nariadením č. 2081/92 v znení zmien a doplnení, pokiaľ ide o ich ciele, ako aj rozsah ochrany, ktorý poskytujú, môže uvádzanie zemepisných názvov na označení potravín v situácii, ako je vec sama, zároveň patriť do pôsobnosti oboch právnych nástrojov.

59 V rámci sporu vo veci samej má vnútroštátny súd rozhodnúť len o tom, či v zmysle článku 2 legislatívneho dekrétu č. 109/92 preberajúceho článok 2 smernice 2000/13 mohla spoločnosť GSI uviesť spotrebiteľa do omylu tým, že názov „Salame tipo Felino“ uviedla na označení výrobkov, ktoré predáva. Vnútroštátny súd sa pýta, či okolnosť, že sporné označenie vo veci samej, ktoré nie je zaregistrované ako CHOP alebo CHZO a ktoré zároveň používajú výrobcovia dobromyseľne a nepretržite po dlhú dobu, má vplyv na posúdenie klamlivej povahy predmetného označenia vo veci samej.

60 V tejto súvislosti je v zásade potrebné pripomenúť, že Súdnemu dvoru neprináleží, aby rozhodoval o otázke, či označenie niektorých výrobkov môže uviesť kupujúceho alebo spotrebiteľa do omylu, alebo aby posudzoval otázku prípadnej klamlivej povahy názvu, pod ktorým sa výrobok predáva. Táto úloha patrí vnútroštátnemu súdu (pozri napríklad rozsudky Súdneho dvora zo 16. júla 1998, Gut Springenheide a Tusky, C-210/96, Zb. s. I-4657, bod 30, a z 12. septembra 2000, Geffroy, C-366/98, Zb. s. I-6579, body 18 a 19). Napriek tomu Súdny dvor môže pri rozhodovaní o prejudiciálnej otázke prípadne poskytnúť spresnenia s cieľom usmerniť vnútroštátny súd v jeho rozhodnutí (rozsudok Geffroy, už citovaný, bod 20).

- 61 Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že na posúdenie toho, či údaj zobrazený na etikete môže vyvolať omyl, sa vnútroštátny súd musí vzhľadom na uvedený údaj predovšetkým oprieť o predpokladané očakávanie priemerného, riadne informovaného a primerane pozorného a obozretného spotrebiteľa, pokiaľ ide o pôvod, miesto pôvodu alebo vlastnosť spojenú s potravinou, pričom podstatné je neuviesť spotrebiteľa do omylu a neuviesť ho do mylného presvedčenia, že pôvod výrobku, miesto odkiaľ pochádza, alebo vlastnosť je iná ako v skutočnosti (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdneho dvora zo 6. júla 1995, Mars, C-470/93, Zb. s. I-1923, bod 24; Gut Springenheide and Tusky, už citovaný, bod 31, a z 13. januára 2000, Estée Lauder, C-220/98, Zb. s. I-117, bod 30).
- 62 Medzi skutočnosťami, ktoré je potrebné zohľadniť pri posúdení prípadnej klamlivej povahy predmetného označenia vo veci samej, patrí dĺžka používania názvu, ktorá je objektívnou skutočnosťou a môže zmeniť očakávania rozumného spotrebiteľa. Naopak, prípadná dobromyseľnosť výrobcu alebo maloobchodníka, ktorá je subjektívnou skutočnosťou, nemôže ovplyvniť objektívny dojem, ktorý vyvoláva u spotrebiteľa uvedenie zemepisného názvu na etikete.
- 63 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy je potrebné na druhú otázku odpovedať tak, že článok 3 ods. 1 a článok 13 ods. 3 nariadenia č. 2081/92 v znení zmien a doplnení v spojení s článkom 2 smernice 2000/13 sa majú vykladať v tom zmysle, že označenie potravín obsahujúce zemepisné údaje, ktoré nie je zaregistrované ako CHOP alebo CHZO, sa môže legálne používať pod podmienkou, že označenie takto pomenovaného výrobku neuvedie priemerného, riadne informovaného a primerane pozorného a obozretného spotrebiteľa do omylu. Na posúdenie toho, či ide o tento prípad, môžu vnútroštátne orgány zohľadniť dĺžku používania názvu. Naopak, prípadná dobromyseľnosť výrobcu alebo maloobchodného predajcu nie je relevantná.

O tretej otázke

- ⁶⁴ Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či majiteľ kolektívnej ochrannej známky vzťahujúcej sa na potravinu, ktorá obsahuje totožný zemepisný údaj s predmetným označením vo veci samej, sa môže na základe smernice 89/104 brániť proti používaniu uvedeného označenia.
- ⁶⁵ Talianska vláda tvrdí, že táto tretia otázka je neprípustná, pretože vec predložená vnútroštátnemu súdu sa netýka kolektívnych ochranných známk. Táto vláda uvádza, že samotný Regione Emilia-Romagna, ktorý uložil spoločnosti GSI predmetnú sankciu vo veci samej, nie je vlastníkom nijakej ochrannej známky, a ani netvrdí, že by spoločnosť GSI mala porušiť práva nejakej ochrannej známky. Počas pojednávania talianska vláda pripomenula, že vnútroštátny súd sa pýtal len na to, či označenie „Salame Felino“, tak ako ho používa spoločnosť GSI, môže spotrebiteľa uviesť do omylu, pokiaľ ide o skutočný pôvod predmetného výrobku. Napriek vstupu miestneho združenia výrobcov do konania, ktoré je majiteľom kolektívnej ochrannej známky „Salame Felino“, tvrdenie o prípadnom zásahu do kolektívnej ochrannej známky nebolo predmetom sporu vo veci, o ktorej má rozhodnúť vnútroštátny súd.
- ⁶⁶ Je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry uvedenej v bode 37 tohto rozsudku Súdny dvor nemá právomoc poskytnúť odpoveď súdu, ktorý mu v rámci konania stanoveného v článku 234 ES predložil prejudiciálny návrh, pokiaľ otázky, ktoré sa mu položili, nijako nesúvisia so skutočnosťou a predmetom konania vo veci samej a nezodpovedajú objektívnej potrebe vyriešiť spor vo veci samej.
- ⁶⁷ Je nepochybné, že vnútroštátny súd má v spore, ktorý sa mu predložil, rozhodnúť len o otázke, či označenie salámy s názvom „Salame tipo Felino“ môže uviesť spotrebiteľov do omylu a či v dôsledku toho došlo k porušeniu vnútroštátneho ustanovenia preberajúceho smernicu 2000/13.

- 68 Keďže otázka, či majiteľ kolektívnej ochrannej známky vzťahujúcej sa na potravinu a obsahujúcej totožný zemepisný údaj s predmetným označením vo veci samej sa môže brániť proti používaniu uvedeného označenia, nie je zjavne relevantná na vyriešenie sporu vo veci samej, je potrebné ju vyhlásiť za neprípustnú.

O trovách

- 69 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

1. Článok 3 ods. 1 a článok 13 ods. 3 nariadenia Rady (EHS) č. 2081/92 zo 14. júla 1992 o ochrane zemepisných označení a označení pôvodu poľnohospodárskych výrobkov a potravín, zmeneného a doplneného nariadením Komisie (ES) č. 2796/2000 z 20. decembra 2000, sa majú vykladať v tom zmysle, že označenie potraviny obsahujúce zemepisné údaje, ktoré je predmetom žiadosti o registráciu ako chránené označenie pôvodu alebo chránené zemepisné označenie v zmysle nariadenia č. 2081/92, zmeneného a doplneného nariadením č. 2796/2000, nemožno až do prípadného postúpenia žiadosti o registráciu Komisii Európskych spoločenstiev vnútroštátnymi orgánmi považovať za druhové. Až do rozhodnutia Komisie Európskych spoločenstiev o žiadosti o registráciu označenia, prípadne jej zamietnutia z osobitného dôvodu, že uvedené označenie sa stalo druhovým, nemožno vychádzať z predpokladu, že označenie má druhovú povahu v zmysle nariadenia č. 2081/92, zmeneného a doplneného nariadením č. 2796/2000.

2. Článok 3 ods. 1 a článok 13 ods. 3 nariadenia č. 2081/92, zmeneného a doplneného nariadením č. 2796/2000, v spojení s článkom 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES z 20. marca 2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov, týkajúcich sa označovania, prezentácie a reklamy potravín, sa majú vykladať v tom zmysle, že označenie potravín obsahujúce zemepisné údaje, ktoré nie je zaregistrované ako chránené označenie pôvodu alebo chránené zemepisné označenie, sa môže legálne používať pod podmienkou, že označenie takto pomenovaného výrobku neuvedie priemerného, riadne informovaného a primerane pozorného a obozretného spotrebiteľa do omylu. Na posúdenie toho, či ide o tento prípad, môžu vnútroštátne orgány zohľadniť dĺžku používania názvu. Naopak, prípadná dobromyseľnosť výrobcu alebo maloobchodného predajcu nie je relevantná.

Podpisy